

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Leppävirran kunnassa

Mitä hyvinvointi on?

- ...

Mitä hyvinvointi on?

- Hyvinvointi määrittyy elämänlaatuna, joka koostuu koetusta fyysisestä ja psyykkisestä terveydestä ja hyvinvoinnista, sosiaalisista suhteista ja verkostoista, sekä hyvinvointia edistävästä elinympäristöstä, elinoloista ja palvelujen saatavuudesta.

(THL: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/hyvinvoinnin-mittaaminen>)

Leppävirran kunta – hyvinvoinnin johtaminen

Valtuusto

**Kunnan-
hallitus**

Perusturva-, koulu-, teknisen ja
ympäristölautakuntien hyte-päätökset

**Kuntastrategia
2021**

- Johtamisen
painopistealueet
- Valtuustokauden
raportointi

**Kunnan johtoryhmä =
Hyvinvointityön ohjausryhmä**

**Kulttuuri- ja vapaa-
aikalautakunta =
hyvinvointilautakunta**

Leppävirran
Virkistysuimala
LeppäkerttuOy

Sivistystoimenjohtaja
hyvinvointivastuu ja -
koordinointi

Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
hyvinvointikoordinointi

Hyvinvointikertomus

Lapsiystävällinen kunta

- UNICEF/ kuntaverkosto

→ koordinoi VaKa-
johtaja, yhteisöohjaaja ja
vast.kuraattori

Hyvinvointityöryhmä
(HYTE, hyvinvoinnin ja terveyden
edistäminen)

Nuorisotyön koordinaattori/
ehkäisevän mielenterveys- ja
päihdetyön koordinaattori

Oppilashuollon ohjausryhmä/
Lasten ja nuorten HYTE-ryhmä

Liikenneturvallisuus-
työryhmä (LIITU)

Alueellinen verkostoyhteistyö

Yhteistyötoimikunta,
Sisäilmatyöryhmä ym.

Varhaiskasvatusjohtaja ja
sosiaalityöntekijä:
lapsi- ja perhetyön
koordinointi

LAPE-ryhmä
(lapsi- ja perhe-
palveluiden kehittäminen)

Yhdistysfoorumi

Palvelualakohtaiset ja
projektiryhmät

Leppävirran kunnan strategia 2021

Visio:

**Leppävirta 2030 – elinvoimaa,
kasvua, monipuolisia palveluita ja
hyvinvointia**

Turvaamme toimintamme ja taloutemme jatkuvuuden kestäväällä pohjalla.

Huomioimme toiminnassa inhimillisyyden, turvallisuuden, paikallisuuden, elinkaarinäkökulman ja ympäristövaikutukset kuntalaisten tarpeet erityisesti huomioiden.

Toimimme

Avoimesti
Oikeudenmukaisesti
Vastuullisesti

Kehitämme Leppävirtaa yhdessä.
Kuulemme kuntalaisia ja tarjoamme monipuoliset vaikutusmahdollisuudet kunnan ja palvelujen kehittämisessä.
Päätöksenteko on avointa ja julkista.
Toimimme vuorovaikutteisesti ja tiedotamme toiminnastamme aktiivisesti ja oikea-aikaisesti.
Olemme avoimia uusille asioille ja innovaatioille.

Toimimme oikeudenmukaisesti niin päätöksenteossa, palvelutuotannossa kuin työyhteisössä.

Päästrategia

Leppävirta

- on houkutteleva Kuopion kaupunkiseudun maaseutukunta, joka toimii yhteistyössä talousalueensa kuntien kanssa
- tarjoaa kehittyvän toimintaympäristön yrityksille ja monipuoliset työllistymisen ja asumisen mahdollisuudet
- edistää kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallistumisen sekä omatoimisuuden mahdollisuuksia
- panostaa liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin, hyvinvointi- ja luontomatkailuun sekä terveyden edistämiseen
- lapsiystävällinen kunta, jossa on hyvät sivistyspalvelut
- tarjoaa hyvää elämän laatua ja turvallisuutta

Painopisteet ja tavoitteet 2021

- Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka
- Monipuolisen asumisen mahdollistaminen koko kunnan alueella
- Toimivat kyläyhteisöt
- **Yhteisöllisyyden edistäminen**
- **Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet**
- Toimiva ja kattava tie- ja tietoliikenneverkko
- Edistää etätyön mahdollisuuksia
- Saavutettavuuden edistäminen
- **Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana**

- Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen
- Yritysten kilpailukyvyyn kehittyminen
- Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen
- Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen
- Matkailutulon lisääntyminen kunnassa

Houkutteleva
asuinpaikka

Hyvät palvelut

Vahva
elinkeino-
elämä

Toimiva
kunta-
organisaatio

- **Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä**
- Hyvien palveluiden turvaaminen leppävirtalaisille maakuntauudistuksessa
- Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti
- Palvelujen tasapuolinen saatavuus ja laatu kaikille ikäryhmille
- Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matalan kynnyksen palvelut
- Osallisuuden edistäminen
- Tehokas ja ennakoiva viestintä

- Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio
- Vahva kuntakonsernin talous
- Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu
- Maakunta- ja sote-uudistuksen aiheuttamien muutosten ennakointi
- Käyttötalouden ja investointien yhteensovittaminen
- Tuottavuuden nostaminen
- Palveluiden yhteensovittaminen rahoituspuolella
- Hyvä työnantajaimago
- Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät
- Terveelliset, turvalliset, toimivat ja oikein mitoitettut toimitilat

HYTE-työryhmän jäsenet



- sivistystoimenjohtaja (puheenjohtaja)
- perusturvajohtaja
- kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja (sihteeri)
- varhaiskasvatusjohtaja
- tekninen johtaja
- aterial- ja siivouspalvelujohtaja
- rehtori
- työllisyyskoordinaattori
- Leppäkerttu Oy toimitusjohtaja
- Kysteri: ylihoitaja ja kaksi terveydenhoitajaa
- Leppävirran apteekki
- Setlementti Ukonhattu ry
- Leppävirran Viri ry
- Leppävirran sydänyhdistys ry
- Kyläneuvoston edustaja
- Nuorisovaltuuston edustajat

Laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu – kerran valtuustokaudessa

- Valmistelutyötä tehty HYTE-ryhmän kokouksissa syksystä 2017 alkaen Kunta hyvinvoinnin edistäjänä hankkeen sekä maakunnallisen HYTE-työn linjassa
- Käsittelyn jatko yhdistysfoorumilla, nuorisovaltuustossa, LAPE- ja oppilashuollon ohjausryhmissä, työyksiköissä
- Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kautta kunnanhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi

Laaja hyvinvointikertomus ja lasten ja nuorten hyvinvointikertomus

- Päivitykset valtuustoon 2020



Liikunnan ohjaus ja neuvonta, liikuntapalvelut eri asiakasryhmille (koulut, varhaiskasvatus, työllisyyspalvelut, seniorit) /
Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy

- Juniorikortti, seniorikortti, liikuntaresepti, liikuntaneuvonta, erityisryhmien ohjattu liikunta, uimaopetus, terveysliikunta ja liikuntakampanjat
- Ohjaus ja neuvonta / työllisyyspalveluiden asiakkaat: kuntalaiset
- Varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus ja lukio: liikuntapalvelut ilman määrärajoitusta arkisin kylpylä, hiihtoareena, jäähalli, Areenan liikuntatilat, keilahalli

Hyvinvoinnin edistäminen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa

- Koulujen ja varhaiskasvatuksen hankkeet ja hyvät käytänteet ja niiden jakaminen, esim.
 - Ilo kasvaa liikkuen – varhaiskasvatuksesta perusopetuksen liikkuvaan kouluun ja lukion liikkuvaan opiskeluun
 - PRO-VAKA varhaiskasvatuksessa (positiivisesti ryhmässä oppien)
 - PRO-KOULU perusopetuksessa
 - Tutoropettajahankkeet ja tutoroppilastoiminta
- Oppilaskuntatoiminta

Oppilashuolto

- Koulujen ja päiväkotien yhteisölliset moniammatilliset oppilashuoltoryhmät sekä yksilöllinen oppilashuoltotyö
- Oppilashuollon ohjausryhmä sekä laajennetun ohjausryhmän teemalliset tapaamiset (esim. 13.11. kouluterveyskysely- ja kouluruokateemalla)

Hyvinvointia edistämässä

- Koko perheen Arkisirkus 22.8.2019 Leppävirran Sydänyhdistys, Leppävirran Tanssiseura, Leppävirran Viri, MLL paikallisyhdistys, SPR, Areena/Leppävirran Liikuntapalvelut, Leppävirran kunnan lapsiperhepalvelut, Taito Shop Varkaus, OP Pohjois-Savo, Liikenneturva, Leppävirran 4H-yhdistys, Varkauden Kaverikoirat, Soisalo-opisto/Taiteen perusopetus, Leki-75, Ilo-Olo, Vesileppis, UNS, Apteekki, Leppävirran srk, Soisalon Seutu, Verso lastenkulttuurikeskus, Sporttisirkus...

Nuorisopalvelut

- Kuntoiluhaaste, helmikuussa Nuokkarilla
- Nuorille suunnatut retket (srk:n kanssa Supercorner, mansikka ry:n nuvan retki, kesäretki nuorille ja perheille)
- Välituntitoiminta Kivelässä
- Nuorisotilat auki joka arkipäivä (poislukien kesä- ja joulun ajan)
- Päiväleirit toiminta alakouluikäisille

Nuorisopalvelut

- Etsivä nuorisotyö -> kouluvierailut
- Nuorten moniammatillinen työryhmä -> tekeillä nuorten palveluista koonti kotisivuille linkkeineen, vinkkeineen
- Kyselyt toimintaan liittyen
- Arkisirkus (LAPE-toimijat paikalla)
- Marraskuussa päihdetilannekysely
- Nuorten aikuisten illat ja höntsävuorot yhteistyössä Setlementin kanssa

Nuorisovaltuusto

- Nuorisovaltuuston kyselyt
 - Kouluruokailu
 - Kivelä/lukion kyselyt
- Lausunto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojekti

Leppävirran kunta oli mukana Kunta hyvinvoinnin edistäjänä 2017 – 2019 –verkostoprojektissa (kuntien, Kuntaliittokonsernin ja sidosryhmien yhteistä kehittämistoimintaa)

Projektin keskeiset teemat:

- Tulevaisuuden kunnan muuttuva hyvinvointirooli
- Hyvinvointijohtamisen kehittäminen
- Hyvinvoinnin edistämisen hyvät käytännöt
- Hyvinvointiennakointi

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojekti

- Kuntakohtaiset työpajat 1/2018, 10/2018, 8/2019
- Alueelliset työpajat 2018 ja 2019
- Verkostoseminaari 12/2018 Kuntatalo, Helsinki
- Skype-infot 4-6 krt vuodessa
- Verkostokirjeet
- Päätösseminaari 12/2019, Helsinki

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojekti

- **Pohjois-Savon hyvinvointivajeet ja niiden korjaaminen – HYTE-työn painopisteet, johtaminen ja vaikuttavat menetelmät**
- Kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta – Sairaalamailman ja kuntien roolit tuloksekkaassa HYTE-työssä 11.-12.6.2019 Kuopio
- http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3590 Esite siitä, mitä hyvinvointi on kuntalaiselle kunnan eri toimialojen kautta katsottuna
- www.kuntaliitto.fi/hyvinvointiennakointi

Pohjois-Savon hyte-verkosto, Alueellinen hyte-työryhmä

- **Tulossa koulutuksia ja tapahtumia:**
- 29.4.2020 klo 12-16 Pohjois-Savon hyvinvointivajeet ja niiden korjaaminen – HYTE-työn painopisteet ja vaikuttavat menetelmät III, Kunnonpaikka, Siilinjärvi. (Tarkempi ohjelma julkaistaan pian) Ilmoittautuminen 20.4.2020 mennessä osoitteessa: <https://q.surveypal.com/pshyvinvointivajeetjamenetelmat>
- 11.6.2020 Kuopion kesäseminaari (ohjelma julkaistaan myöhemmin) Järjestäjänä Kuopion kaupunki ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi

Pohjois-Savon alueellinen hyvinvointikertomus

Pohjois-Savon alueellisen hyvinvointikertomuksen
painopisteet:

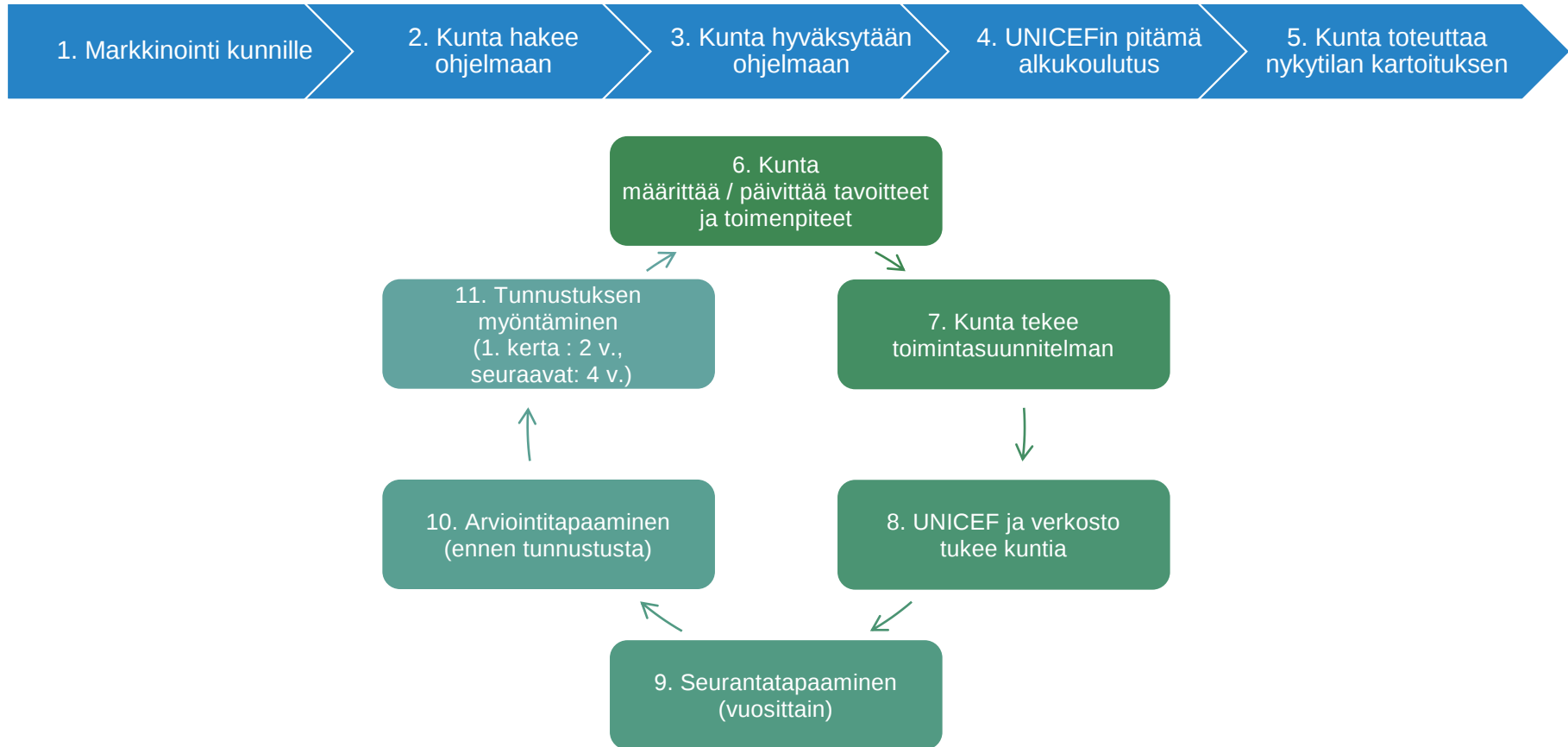
- Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö
- Riittävä toiminta- ja työkyky
- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Tapaturmien, väkivallan ja turvattomuuden ehkäiseminen

https://www.psshp.fi/documents/7796350/7878961/HYTE_esite_20.11.2018_web_sivut.pdf/3fb71e9a-df1b-4c3e-a49d-5bf796b6acfe

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli

- mallissa aloittaa vuonna 2020 18 uutta kuntaa:
Leppävirran lisäksi Eurajoki, Isokyrö, Janakkala, Joensuu, Kauhajoki, Keuruu, Kotka, Lapinjärvi, Liminka, Loppi, Loviisa, Maalahti, Outokumpu, Pedersöre, Porvoo, Ranua ja Riihimäki.
- Ennestään Lapsiystävällinen kunta -mallissa on 19 kuntaa. Uusien kuntien aloitettua mallin piirissä on lähes 30 prosenttia Suomen lapsista.
- Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -prosessin vaiheet



Kuntalainen, ihmisen elämänlaatu

- Kuntalaisen oma vastuu elämänlaadustaan
- Omatoiminen palveluihin hakeutuminen, aktiivinen tiedonhaku ja henkilökohtaiset, tietoiset elämänlaatupäätökset
↔ valveutunut, tiedonhaluinen ja aktiivinen kuntalaisidentiteetti
- Kunnan ja muiden toimijoiden rooli: hyvien valintojen **mahdollistaminen** ja niihin kannustaminen



Kuntalainen, ihmisen elämänlaatu

- Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin.
- Tiedotus on avainasemassa.



Kuntaorganisaatio osana toimijoiden verkostoa

- Kunnan rooli on rakentaa aktiivisesti vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä kuntalaisille että erilaisille toimijoille (yhdistykset, yritykset, muut).
- Kunnan resurssit (tilat, osaaminen, henkilöstö) tulevat jatkossa olemaan laajemmin koko kuntayhteisön käytettävissä.
- Kunnan tehtävänä on myös edistää yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja vaikuttaa toimintaympäristön kehittämiseen omilla toimenpiteillään (esim. tilojen ja alueiden käyttömahdollisuus, avustukset, päätöksenteko, yhteiset hankkeet).

Kuntaorganisaatio osana toimijoiden verkostoa

- Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämisessä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset, seurakunnat.
- Oleellista on myös, että maakuntien kanssa sovitaan yhteistyöstä ja yhteisistä toimintatavoista asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.



Talous ja vaikuttavuus

- Ennaltaehkäisevän työn painottaminen tavoitteena kunnan omassa ja sen tukemassa toiminnassa.
- Sosiaalisia, terveydellisiä ja muita hyvinvointia ja terveyttä vaurioittavia ongelmia torjutaan tehokkaimmin laadukkaalla ja vaikuttavalla ennaltaehkäisevällä työllä.



Sivistyspalvelut:

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukioskoulutus
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut
- Taide- ja kulttuuripalvelut

Tekniset palvelut

- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne, tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto ja jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta, asuntotoimi
- Ympäristön suojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuus ja varautuminen

Elinvoima ja paikallinen identiteetti

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat
- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

Millä tavoin yhdistysten toiminta kytkeytyy kunnan elinvoimaan ja imagoon sekä hyvinvoinnin edistämiseen?

Nykytila

- Toimintatavat
- Toimijat
- Kustannukset
- Vaikutukset
- Mittarit

Kehittämiskohteet

- Ideat
- Toimijat
- Kustannukset
- Vaikutukset
- Mittarit